

FILOLOGIA POLSKA II STOPIEŃ

PROBLEMY EDYTORSTWA (zajęcia do wyboru)

Specjalność: edytorstwo i nowoczesne wydawnictwo
(II rok, semestr 2 letni, 30 godzin ćwiczeń)

dr hab. Maciej Tramer prof. UŚ

Dokumenty najbardziej osobiste

Heinrich Heine w przedmowie do swoich „Pamiętników” zanotował taką uwagę:

„Notatki te, którym nadałem pretensjonalny tytuł pamiętników, zmuszony byłem zniszczyć prawie do połowy, po części ze względów rodzinnych, po części zaś ze skrupułów religijnych.

[...]

Będę ostrożnym i nie wymienię nazwisk, którym opiekę nad moim rękopisem i wykonaniem mojej ostatniej woli powierzam; chcę ich uchronić od natrętności próżniaczej publiki po mojej śmierci, a przez to i od możliwego sprzeniewierzenia się otrzymanemu mandatowi.

Takiego sprzeniewierzenia się nigdy nie uniewinniałem; opublikowanie choćby jednego wiersza, nie przeznaczonego do druku przez samego autora – jest czynem niewłaściwym i niemoralnym. Tyczy się to zwłaszcza listów adresowanych do osób prywatnych. Kto te wydaje lub drukować pozwala, staje się winnym zdrady, która zasługuje na wzdgarę”.

W ramach zajęć chciałbym zaproponować refleksję nad sposobem wydawania dokumentów: dzienników, pamiętników, korespondencji, notatek czy notatników. Liczę na wspólną krytyczną lekturę najnowszych edycji archiwaliów, a także na wspólną refleksję nad możliwością (prawem do) lub sposobem upublicznienia dokumentów o bardzo osobistym charakterze – niejednokrotnie zastrzeżonych przez autora/autorkę jako nieprzeznaczone do druku. Mam nadzieję, że uda się przynajmniej jedno z zajęć zorganizować w formie spotkania online z edytkami, które stanęły (stoją) przed takim dylematem.

Jako przedwstęp do rozmów pozwalam sobie podpowiedzieć bardzo krótki tekst Pawła Kowalewicz:

<https://legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/prawo-w-praktyce/news/3634,tajemnica-korespondencji-kiedy-mozna-opublikowac-listy#gsc.tab=0>

dr hab. Anna Szawerna-Dyrszka, prof. UŚ

Nowe edytorstwo

Przedmiotem dyskusji na zajęciach będą:

1. Literackie edycje genetyczne, takie jak *Notatniki* Aleksandra Wata w opracowaniu Adama Dziadka i Jana Zielińskiego czy *Samuel Zborowski* Juliusza Słowackiego w opracowaniu Marka Troszyńskiego. Będziemy rozmawiać nie tylko o ostatecznym kształcie dzieła, ale też o jego drodze od rękopisu do edycji, rekonstruowanej w procesie „lektury wstecznej” (bo punktem wyjścia będzie etap końcowy, czyli edycja). Konieczny będzie namysł nad pojęciami: archiwum, rękopis, brudnopis, przed-tekst, geneza (przy okazji podejmiemy próbę odczytywania rękopisów dwudziestowiecznych).
2. Literackie edycje cyfrowe (platformy Nowa Panorama Literatury Polskiej i TEI Panorama).
3. Czasopismo „Sztuka Edycji” i prezentowane w nim nowe rozwiązania edytorskie.